

elsősorban a helyszínen beszerezhető élelmickek felhasználásával történne — de tartalék készletként kis súlyú tartósított élm. cikkekkel is fel lenne szerelve (tojáspor, tejpor, levespor stb.).

A belterjes gazdálkodásra áttérő mezőgazdaságunk és ennek alapján fejlődő konzerviparunk mindig több és több lehetőséget ad arra, hogy egy háború esetén a béke és a népek felszabadulása érdekében harcolók — a nép katonái — a nehezebb viszonyok között is megfelelő ellátásban részesüljenek.

F Á L Y I B É L A

őrnagy

HADTÖRTÉNELMI EMLÉKEK GYÜJTÉSE

Bajtárs! Légy hűséges népünk szabadságharcos hagyományaihoz

A Honvédelmi Miniszter Bajtárs elrendelte a hadtörténelmi emlékek országos gyűjtését.

Néphadseregünk a szocializmusért harcát vívó dolgozó nép fegyveres ereje. Új típusú hadsereg, amely elvet és megtagad minden kapcsolatot a Horthy-fasizmus osztályhadseregével. Példaképünk a nagy Szovjetunió legyőzhetetlen hadserege, amely szocialista hazája hatalma és ereje tudatában elszántan és szilárdan áll őrt népe alkotó munkája, az emberi haladás ügye és a világ békéje felett.

A baráti Szovjet Hadsereg győzelmi tudata és ereje a lángeszű lenini-sztálini hadművészetnek a Nagy Honvédő Háborúban kipróbált, mindent elsőprő, fölényes diadalán alapszik. De a szovjet bajtársak is, nagy vezérük Sztálin generalisszimusz bölcs útmutatása szerint, gyakran fordulnak a szovjet nép multja, az orosz történelem nagy tanításaihoz is. Hűséggel és kegyelettel őrzik a szovjet nép történelmi multjának haladószellemű emlékeit. A szovjet fiatalok és ezek között elsősorban a Szovjet Hadsereg tagjai sokat fogalkoznak hadtörténelmi tanulmányokkal és nagy érdeklődéssel merülnek el az orosz nép katonai történetének sok lelkesítő erőt adó, tanulságos korszakaiban.

A Szovjetunió szocialista képzőművészete, a magas igényű filmművészet, az irodalom is előszeretettel fordul a szovjet nép történelmi harcai felé, amelyeket vagy saját zsrnoki elnyomói, vagy idegen hódítók ellen kellett megvívnia.

A nagy szovjet városok e célra hivatott tudományos intézetei: a katonai levéltárak és múzeumok gyűjtik és őrzik a hadtörténelem emlékeit. Az irat-emlékek, kéziratok, nyomtatványok állandó élő forrásul szolgálnak a hadtörténetírás számára. A múzeumi régiségek — fegyverek, ruhák, felszerelési tárgyak — az elmúlt korok szabadságharcainak, felszabadító küzdelmeinek beszédes emlékei. Megtanítanak becsülni és szeretni a dolgozó és küzdő népet, annak igazi vezéreit, akik népük szabadságharcát vezették, késő nemzedékeknek is példát mutatva az igazi hazafiságból, az önzetlen hazaszeretetből. A baráti népek történetének, hősi multjának megismerése pedig közelebb hozza egymáshoz a népeket s a kölesönös barátság, hűség és megbecsülés kapcsolatait még szorosabbra fűzi a szocialista nemzetköziség szellemében.

Farkas Mihály vezérezredes, honvédelmi miniszter bajtárs ennek jelentőségét felismerve, rendelte el a hadtörténelmi emlékek országos gyűjtését. Minden helyőrségben, még a legkisebbekben is meg kell kezdeni a történelmi becsű iratanyag és múzeumba való tárgyak felderítését és gyűjtését.

Miről is van szó?

A négy évszázados népellenes Habsburg-uralom alatt a magyar történelmet Bécsből irányították. Idegen érdekekért vitték háborúba a magyar nép fiait. A dolgozó nép vérevel fizetett győzelmek, a hadjáratok és háborúk hadiemlékeit a császár székvárosában, Bécsben gyűjtötték össze. Az első világháború után ugyan ebből valamit vissza kellett kapnunk, de a sokszor kincseket érő műzeális értékek java Bécsben maradt.

A romokból új életre kelt mai **Honvéd Levéltár és Múzeum** felismerte a maga teladatát: A nép szabadságküzdelseinek, felszabadító harcainak emlékeit keresztül, a marxista történet szemlélet alapján széleskörű hagyománykultuszt kezdeményezni és folytatni azzal a céllal, hogy a legszélesebb tömegekben felébressze az érdeklődést népi katonatörténelmi multunk iránt és tudatosítsa szabadságharcaink értékeit elsősorban néphadseregünkben, de a köznevelés szélesebb területein is.

Ezt a célt szolgálták már eddig is a demokratikus tömegszervezetekkel és tudományos intézetekkel 1947 és 1948-ban karöltve rendezett kiállítások. Az elmúlt évben Budavár visszavételének 100. évfordulóján rendezett állandó szabadságharcos kiállításon az intézet már hat teremben mutathatta be a háború pusztításaitól megmentett és a fészadulás óta gyűjtött levéltári és múzeumi anyagát. A kiállítást a nyár folyamán összesen 40 ezer látogató tekintette meg, közöttük az Ifjúsági Világtalálkozó külföldi vendégei is csaknem teljes számban.

A fasiszták háborújában nagy részben tönkrement és elveszettnek hitt hadtörténelmi értékek gyűjtéséről van szó. Könyvekről, iratokról, képekről, műzeális fegyverzeti és ruházati anyagról. Irattárak és könyvtárak is elkallódtak a háborús események során. Ezek maradványait is köteles mindenki beszolgáltatni a legközelebbi honvéd parancsnokságnak, ha az még nem történt volna meg. A Honvédelmi Miniszter Bajtárs által most újjólág elrendelt gyűjtés erre a kallódó anyagra is kiterjed. A gyűjtéssel megbízottaknak — a helybeli rendőrségi szervekkel összeműködve — állandó felderítést kell végezni parancsnokságuk illetékességi területén. Jelenteni kell a Honvéd Levéltár és Múzeum parancsnokságának ezeket a tartalom, hely, mennyiség és szállítási lehetőség megjelölésével.

A munkának ez csak az egyik része. A Honvéd Levéltár és Múzeum még nagy hiányt szenved az első világháború utáni felszabadító harcok (1919-es Vörös Hadsereg, spanyol polgárháború), de leginkább a második világháború külföldi és hazai ellenállási küzdelmeinek, partizánharcainak írásos vagy tárgyi emlékeiben. A honvéd bajtársak meg fogják érteni a vezérezredes bajtárs parancsának nagy jelentőségét és bizonyára nemcsak a tudomásukra jutott, hanem az esetleg saját birtokukban lévő háborús emléktárgyaikat is szívesen fogják felajánlani a Honvéd Levéltár és Múzeumnak. A honvédség levéltára tudományos szakintézetet hivatott minden hadtörténelmi becsű anyagot gyűjteni, féltő gonddal megőrizni és a kellő válogatás és értékelés után a magyar demokratikus közművelődés kincsévé tenni.

Feladatának teljes betöltése céljából fordul ezért az Intézet parancsnoksága néphadseregünk valamennyi tagjához, a legítávolabbi helyőrségekhez is: kivétel nélkül mindnyájan kapcsolódjanak be a gyűjtés munkájába. Legyenek önkéntes munkatársai a Honvéd Levéltár és Múzeumnak, együttérző és pártoló hívei és barátai az Intézetnek. Megértéssel karolják fel és legyenek szószólói a parancsnokok csakúgy, mint a beosztottak az új néphadsereg hadtörténelmi műveltségének. Amivel az intézet az egyesek áldozatkészségéből gyarapszik, mindaz fegyverré válik népünk kezében a szocialista kulturáért folytatott munkában és küzdelemben.

